

Prehľad najčastejších otázok

Prinášame vám prehľad najčastejších otázok k opatreniu „kurzarbeit“. Otázky boli prediskutované s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Súčasne dávame do pozornosti web ministerstva www.skratenapraca.gov.sk, kde firmy nájdu mnohé iné užitočné informácie.

Čo je kurzarbeit:

Kurzarbeit je zaužívaný výraz pre označenie **podpory v čase skrátenej práce**. Má firmám pomôcť v období, keď pre vonkajšie vplyvy nedokážu svojim zamestnancom zadávať prácu a hrozilo by ich prepustenie. Na tomto princípe bola postavená aj Prvá pomoc pre zamestnávateľov v súvislosti s COVID-19. Kurzarbeit sa môže použiť aj v situáciách, ako je sektorový výpadok dodávok tovarov, neočakávané živelné pohromy a v súčasnosti aj pri vojnovom konflikte na Ukrajine.

V akých situáciách možno o kurzarbeit požiadať?

Ide o otázku, ktorú je ťažko zjednodušene zodpovedať. Vo všeobecnosti ide o situáciu spôsobenú **vonkajším faktorom** s dopadom na zamestnancov, ktorý:

- je dočasný a neexistoval spôsob, akým sa mohol jeho vznik ovplyvniť alebo mu predísť alebo
- vznikol v súvislosti s mimoriadnou situáciou, výnimočným stavom alebo núdzovým stavom alebo
- je mimoriadnou okolnosťou vyhlásenou vládou SR pri poklese HDP alebo
- je okolnosťou vyššej moci

Každá žiadosť o kurzarbeit je posudzovaná individuálne, a to buď úradmi práce alebo špecializovanou komisiou na Ústredí práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Ovplyvňuje konflikt na Ukrajine nárok na kurzarbeit? Zákon definuje čas vojny ako výluky z nároku.

MPSVR uvádza, že aj **konflikt v inom štáte je vonkajším faktorom**, ktorý má negatívny vplyv na pridelovanie práce zamestnancom. Má dočasný charakter, zamestnávateľ ho nemohol ovplyvniť a nemohol mu predísť (napríklad dôjde k zničeniu výrobnéj haly dodávateľa v dôsledku konfliktu).

V takejto situácii možno pri splnení ostatných zákonných podmienok poskytnúť podporu v čase skrátenej práce. V tomto prípade podľa názoru MPSVR **nepôjde o vojnu alebo vojnový stav v zmysle zákona** o podpore v čase skrátenej práce, ale **o vonkajší faktor**, ktorý vznikol ako dôsledok ozbrojeného konfliktu (vojny) v inom štáte. Zamestnávateľ však musí preukázať existenciu vonkajšieho faktora a jeho definičné znaky, ako aj príčinnú súvislosť medzi existenciou vonkajšieho faktora a nepridelovaním práce zamestnancom.

Máme záujem pomôcť rodinným príslušníkom našich ukrajinských pracovníkov. Okrem iného im vieme aj ponúknuť prácu v našom podniku. V prípade potreby, budeme môcť aj na týchto nových ukrajinských zamestnancov čerpať kurzarbeit?

V prípade kurzarbeit nehrá štátna príslušnosť žiadnu rolu a podporu je možné čerpať aj pre občanov Ukrajiny. Podstatné je, že nárok na podporu vzniká za zamestnanca, ktorý je v pracovnom pomere ku dňu podania žiadosti najmenej jeden mesiac, neplynie mu výpovedná doba, má vyčerpanú starú dovolenku a má vyčerpaný kladný účet konta pracovného času.

ZAMESTNÁVATELIA

O kurzarbeit je možné požiadať aj pre časť zamestnávateľa. Čo to znamená?

Časťou podniku je **organizačná zložka v zmysle Obchodného zákonníka** alebo prevádzkareň v zmysle Živnostenského zákona, ktorá súčasne nie je zamestnávateľom v zmysle zákona o sociálnom poistení. MPSVR ďalej k uvedenému dopĺňa, že takáto časť zamestnávateľa má byť zapísaná aj v príslušnom registri (Živnostenský register alebo Obchodný register).

V takomto prípade má firma možnosť sa rozhodnúť, čo je pre ňu výhodnejšie. Žiadať o podporu len v rámci tejto časti, alebo žiadať o podporu vo vzťahu k firme ako celku. Ak má podnik viacero organizačných zložiek/prevádzok, na ktoré chce žiadať podporu, ako zamestnávateľ podáva iba jednu žiadosť. V nej však uvedie údaje pre každú časť osobitne.

Ak zamestnávateľ nemá časti, podáva iba jednu žiadosť za podnik ako celok. Ak má časť firmy postavenie zamestnávateľa v zmysle zákona o sociálnom poistení, podá táto časť žiadosť sama za seba.

ZÁKLADNÉ PODMIENKY

Ako sa bude posudzovať podmienka 10 % týždenného ustanoveného pracovného času?

Pozor! Splnenie podmienky sa nevyhodnocuje na mesačnej, ale na týždennej báze. To znamená, že **každý týždeň je potrebné samostatne vyhodnocovať**, či u zamestnancov prišlo k obmedzeniu práce aspoň o 10 % z ich týždenného času. Ak v danom týždni podmienka nebude splnená, tento týždeň sa nezahrnie do žiadosti.

Čo v prípade, ak bude žiadosť o podporu zamietnutá a zamestnancom firma vyplatila náhradu mzdy vo výške 80 % priemerného zárobku? Bude povinná zamestnancom doplatiť náhradu mzdy do výšky 100 %, keďže nemá zástupcov zamestnancov?

Áno, mzdu bude musieť podnik doplatiť. Momentom, kedy firma požiada o podporu v čase skrátenej práce, musí zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy vo výške najmenej 80 % jeho priemerného zárobku. A to bez ohľadu na to, či má alebo nemá zástupcov zamestnancov. Ak však nepríde k schváleniu žiadosti a podnik by mal poskytovať 100 % mzdy, musí rozdiel zamestnancovi doplatiť. Ak má firma stanovenú nižšiu mieru náhrady mzdy napr. v kolektívnej zmluve, môže následne pristúpiť aj k zrážke zo mzdy.

Povinnosť zachovať pracovné miesto

Povinnosť zachovať pracovné miesto sa nevzťahuje na pracovné miesto, kde došlo ku skončeniu pracovného vzťahu z dôvodov na strane zamestnanca v súlade s ustanoveniami Zákonníka práce.

Zamestnávateľ však musí preukázať, že pracovný pomer skončil z dôvodov na strane zamestnanca. Napríklad, zamestnávateľ dal výpoveď pre závažné porušenie pracovnej disciplíny alebo zamestnanec prestal spĺňať predpoklady, ktoré sa vyžadujú pre pracovné miesto a pod.

Akým spôsobom môže firma uzavrieť dohodu so zástupcami zamestnancov?

Zákonník práce nebráni, aby sa zamestnávateľ a zástupcovia zamestnancov vopred dohodli na pravidlách, ktoré sa uplatnia. Firma môže kurzarbeit zakotviť priamo v kolektívnej zmluve. Pre vylúčenie prípadných pochybností pri podaní žiadosti odporúčame spísať samostatný dokument, ktorý sa bude viazať konkrétne ku vzniknutej situácii.

DOHODA SO ZÁSTUPCAMI ZAMESTNANCOV/ZAMESTNANCOM

Akým spôsobom možno uzavrieť dohodu so zamestnancom?

Dohodu so zamestnancom možno uzavrieť iba v prípade, ak v organizácii **nepôsobia zástupcovia** zamestnancov. Takúto dohodu neodporúčame zakotviť napríklad priamo do pracovnej zmluvy, ale odporúčame ju uzavrieť individuálne pri vzniku konkrétnej situácie. Súhlas zamestnanca udelený vopred, nenašívaný na konkrétnu situáciu, býva v kontrolnej a súdnej praxi vyhodnocovaný ako neplatný.

Stačí dohodu so zástupcami zamestnancov/zamestnancom predložiť iba raz, napríklad v prvý mesiac, za ktorý žiadame podporu?

Nie, zamestnávateľ podáva úplnú žiadosť o podporu za každý mesiac samostatne. Každá žiadosť musí byť úplná, a teda musí obsahovať aj dohodu so zástupcami zamestnancov/zamestnancom. Je však postačujúce v každom kalendárnom mesiaci predložiť rovnakú dohodu viažucu sa k obmedzeniu činnosti zamestnávateľa z toho istého dôvodu.

ŽIADOSŤ A LEHOTY

Podávam žiadosť o kurzarbeit iba raz a potom predkladám mesačné výkazy, ako to bolo pri Prvej pomoci?

Nie, v prípade kurzarbeit sa **za každý mesiac podáva nová kompletná žiadosť**. V zásade má ale platiť, že do formulára žiadosti bude zamestnávateľ zadávať iba svoje identifikačné údaje, krátky opis vonkajšieho faktora, vyznačí trvanie obmedzenia činnosti v príslušnom mesiaci a uvedie informáciu o trvaní prekážky v práci u zamestnancov. Povinnou prílohou bude dohoda so zástupcami zamestnancov/zamestnancami, prípadne podklady preukazujúce opis vonkajšieho faktora.

Podporu môže zamestnávateľ čerpať spolu najviac šesť mesiacov v rámci 24 po sebe nasledujúcich mesiacov. Čo to znamená?

Podpora sa poskytuje na kalendárne mesiace. To znamená, že ak v jednom mesiaci čerpá firma čo i len jeden deň takejto podpory, je to mínus jeden mesiac z obdobia.

Ako určí firma celkový počet zamestnancov, z ktorého sa posudzuje nárok na podporu?

Do celkového počtu zamestnancov sa uvádza počet všetkých zamestnancov v pracovnom pomere ku koncu kalendárneho mesiaca, za ktorý žiada podnik o poskytnutie podpory. Pozor, ide aj o mimoevidenčný stav zamestnancov. Teda do počtu zamestnancov je potrebné zahrnúť aj osoby napríklad na materskej alebo rodičovskej dovolenke.

Kde nájdem žiadosť o podporu? Aké údaje o zamestnancoch budú potrebné v žiadosti?

Žiadosť sa podáva prostredníctvom **Ústredného portálu verejnej správy www.slovensko.sk** podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom. Na základe informácií z MPVSR bude firma potrebovať za každého zamestnanca, spĺňajúceho nárok, nasledovné údaje: meno, IČ sociálneho zabezpečenia, IČPV, deň vzniku pracovného pomeru, popis obmedzenia, počet odpracovaných hodín, ustanovený týždenný čas, priemerný hodinový zárobok, počet hodín prekážky, požadovaná výška podpory.

INÉ

Zvažujeme zlúčenie s inou spoločnosťou. Ako sa posudzuje splnenie podmienok nároku na dávku v čase skrátenej práce pri prechode práv a povinností?

Nárok na podporu sa posudzuje pre každého zamestnávateľa za každý kalendárny týždeň zvlášť. Vo vzťahu k dĺžke poskytovania podpory sa obdobia po delimitácii nebudú sčítavať. Dávame zároveň do pozornosti, že nárok bude posudzovaný aj v kontexte:

- konkrétnej dĺžky trvania pracovnoprávneho vzťahu zamestnanca, a to na základe dokladov preukazujúcich prechod pracovného vzťahu (napr. delimitačný protokol medzi pôvodným a preberajúcim zamestnávateľom)
- splnenia podmienky, že zamestnávateľ mal povinnosť a plnil povinnosť odvodu poistného najmenej 24 mesiacov (novovzniknutí zamestnávateľa identifikovaní ako noví zamestnávateľa na účely sociálneho poistenia nebudú spĺňať túto podmienku).

Máme veľa dočasne pridelených zamestnancov. Bude sa nárok na kurzarbeit vzťahovať aj na nich?

Pre posudzovanie podmienky obmedzenia činnosti zamestnávateľa sa zohľadňuje kmeňový stav/stav zamestnancov, teda zamestnancov, s ktorými je zamestnávateľ v pracovnom pomere. Avšak, ak je agentúra zamestnávateľom, môže byť aj ona žiadateľom a poberateľom podpory v čase skrátenej práce na zamestnancov v pracovnom pomere.

Vzťahuje sa povinnosť zápisu do registra partnerov verejného sektora aj na kurzarbeit?

Áno, zápis do registra partnerov verejného sektora sa vzťahuje aj na podporu z kurzarbeit. Aj v tomto majú povinnosť zápisu len tie subjekty, ktorých jednorazové plnenie presiahne sumu 100 tisíc eur alebo celkové plnenie presiahne sumu 250 tisíc eur.

PRAKTICKÝ PRÍKLAD POSTUPU

Postup uvádzame na príklade konkrétneho podniku, ktorý má 1 000 zamestnancov v pracovnom pomere a 5 zamestnancov na rodičovskej dovolenke. Všetci zamestnanci bez výnimky majú ustanovený týždenný pracovný čas 37,5 hodiny.

1. Určite celkový počet zamestnancov ku koncu kalendárneho mesiaca, za ktorý žiadate.

V našom príklade ide o počet 1 005 zamestnancov, tj. do úvahy berieme zamestnancov v pracovnom pomere a zamestnancov v mimoevidenčnom stave – na RD.

2. Určite, koľko zamestnancov bolo v danom kalendárnom mesiaci na prekážkach na strane zamestnávateľa v súvislosti s vonkajším faktorom (kurzarbeit) viac ako 10 % z ustanoveného týždenného pracovného času.

V našom príklade použijeme počet 350 zamestnancov.

3. Vyhodnoťte, či spĺňate podmienku najmenej 1/3 zamestnancov.

V našom prípade ju spĺňame, pretože $1\ 005 \div 350 = 0,348$ tj. 34,8 % zamestnancov.

4. Zo zoznamu zamestnancov ďalej vyradíte zamestnancov, ktorí ešte nemajú vyčerpanú „starú“ dovolenku alebo majú kladný stav konta pracovného času.

Pozn. do žiadosti o poskytnutie podpory je zamestnávateľ povinný uviesť len zamestnancov, ktorí kritéria podpory spĺňajú.

5. Do žiadosti cez slovensko.sk vložte požadované dáta o dotknutých zamestnancoch po jednotlivých dňoch.

Dáta je možné do žiadosti importovať aj prostredníctvom .csv súborov zo mzdových programov. Viac o technickom riešení žiadosti nájdete v manuáloch dostupných na www.skratenapraca.gov.sk.

6. Žiadosť následne automaticky vyhodnotí, či zamestnanec v rámci jednotlivých kalendárnych týždňov splnil podmienku najmenej 10 % prekážok a vypočíta konečnú výšku podpory.

V našom prípade tak bola podpora prepočítaná len u tých zamestnancov, ktorí boli v niektorom z kalendárnych týždňov aspoň 3,75 hodiny na prekážke.

Žiadosť tak sama skumuluje, vyhodnotí potrebné dáta a ak zamestnanec čerpal nasledovný rozsah prekážok:

1. týždeň – 0 hodín (tj. 0 %)
2. týždeň – 11,25 hodín (tj. 30 %)
3. týždeň – 15 hodín (tj. 40 %)
4. týždeň – 3 hodiny (tj. 8 %),

nárok na podporu prizná iba v 2. a 3. kalendárnom týždni (za 26,25 hodín). 3 hodiny prekážok vykázaných v poslednom týždni už nespĺňajú potrebný rozsah hodín prekážky a do nároku sa tak nezapočítajú.

V prípade ďalších otázok sa na nás môžete obrátiť a napísať nám na kstulajterova@zapsr.sk

